

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه دامغان

دانشکده زیست شناسی

پایان نامه کارشناسی ارشد

زیست شناسی (گرایش سلولی - تکوینی)

اثر DNA باکتری بر فعالیت ماتریکس متالوپروتئیناز در دودمان سلولی 1N1 ۱۳۲۱

توسط:

رادا اصل دهقان

استاد راهنما:

دکتر تقی لشکر بلوکی

اساتید مشاور:

دکتر محمود اله دادی سلمانی

دکتر محمد تقی قربانیان

شهریور ۱۳۹۰

سپاسگزاری

شکر و سپاس خدا را که بی لطف و عنایت او پایان این راه میسر نبود.

تشکر و سپاس ویژه از استاد راهنمای محترم و بزرگوار آقای دکتر تقی لشکر بلوکی به

پاس رهنمودهای صادقانه و زحمات فراوان

و آموزه‌هایی که از ایشان آموختم. صداقت، دقت، داشتن اخلاق علمی و تفکر صحیح

از اساتید محترم مشاور آقای دکتر محمد تقی قربانیان و آقای دکتر محمود اله دادی

سلمانی به پاس همراهی ایشان تشکر و سپاسگزاری می‌کنم.

قدر دانی می‌کنم

از رئیس محترم دانشکده زیست‌شناسی، جناب آقای دکتر خورشیدی و همچنین از اساتید

محترم دانشکده زیست‌شناسی خانم دکتر کاشانی، خانم دکتر گودرزی، خانم دکتر

ابرداری، خانم دکتر رضایی، آقای دکتر پای لاهی و آقای دکتر زواره به پاس آنچه از

ایشان آموختم.

تشکر فراوان از کارشناس محترم، سرکار خانم حسین پور که همچون خواهری مهربان به

ویژه در روزهای پایانی همراه خوبی برای من بودند.

تقدیر از سرکار خانم عالمی که با تلاشهای بی وقفه ما را یاری نمودند.

از آقای نوشیری کارشناس دانشگاه آزاد دامغان به پاس همکاری ایشان تشکر می‌کنم.

از دوستان عزیزم که با حضورشان مایه دلگرمی من بودند تشکر و برای همه آنها آرزوی موفقیت

می‌کنم.

چکیده

اثر DNA باکتری بر فعالیت ماتریکس متالوپروتئیناز در دودمان سلولی ۱۳۲۱N۱

به وسیله ی:
رادا اصل دهقان

مقدمه: Toll-like receptor ها نقش مهمی در پاسخ ایمنی ذاتی و متعاقب آن ایمنی اکتسابی بر علیه عفونت و آسیب بافتی دارند. TLR9, DNA باکتری دارای موتیف های CpG را تشخیص می دهد. علاوه بر سلولهای ایمنی، سلولهای سرطانی متنوع نیز TLR9 را بیان می کنند. اتصال DNA با TLR9، تهاجم سلولها را از طریق افزایش فعالیت ماتریکس متالوپروتئیناز، تقویت می کند.

هدف از این مطالعه این است که آیا DNA باکتری می تواند، فعالیت ماتریکس متالوپروتئیناز را در U87 (گلیوبلاستوما) و ۱۳۲۱N۱ افزایش دهد.

روش کار: RT-PCR برای بررسی بیان TLR9 در این سلولها، استفاده شد. سلولها در محیط DMEM در حضور DNA 100µg/ml باکتری برای ۷۲ ساعت کشت داده شدند. سپس فعالیت ماتریکس متالوپروتئیناز از طریق ژلاتین زایموگرافی SDS-PAGE تعیین شد.

یافته ها: RT-PCR بیان TLR9 را در سلولهای U87 و ۱۳۲۱N۱ نشان داد. DNA باکتری فعالیت فرم پرو و فعال ماتریکس متالوپروتئیناز را در U87 به طور معنی داری افزایش داد. بیان و فعالیت ماتریکس متالوپروتئیناز ۲ در سلولهای ۱۳۲۱N۱ تغییر معنی داری را نشان نداد.

نتیجه گیری: این یافته ها نشان می دهد که DNA باکتری بیان و فعالیت ماتریکس متالوپروتئیناز ۲ را در گلیوبلاستوما انسانی، U87 افزایش می دهد ولی این آنزیم در سلولهای ۱۳۲۱N۱ با وجود بیان TLR9 تغییری نمی کند.

کلمات کلیدی: ماتریکس متالوپروتئیناز، DNA باکتری، TLR9، U87، ۱۳۲۱N۱

ه	فهرست مطالب
ح	فهرست جدول‌ها
ط	فهرست شکل

فهرست مطالب

فصل اول

۱	مقدمه و مروری بر مطالعات گذشته
۴-۱	۱- التهاب در سیستم عصبی مرکزی
۵-۱	۲- TLRها و نقش آن در التهاب
۷-۱-۲	۱- بیان TLRها در سلولهای سیستم عصبی مرکزی
۱۰-۲-۲	۲- بیان TLR در سلولهای تومور
۱۲-۳-۲	۱- نقش TLR در سرطان
۱۴-۴-۲-۱	۱- TLR۹ و آگونیست آن
۱۵-۳-۱	۱- آستروسیت و آستروسیتوما
۱۹-۴-۱	۱- ماتریکس متالوپروتئیناز
۲۰-۴-۱	۱- نقش ماتریکس متالوپروتئیناز در تومورها

فصل دوم : مواد و روش ها

۲۲-۱-۲	۱- تخلیص DNA باکتری
۲۳-۲-۲	۲- کشت سلول
۲۳-۱-۲-۲	۲- تهیه PBS به میزان ۱۰۰۰ میلی لیتر
۲۴-۲-۲	۲- تهیه تریپسین/ EDTA به میزان ۱۰۰ میلی لیتر
۲۵-۳-۲	۲- استخراج RNA (بر اساس کیت سیناژن RNXplus)
۲۵-۴-۲	۲- RT-PCR
۲۵-۴-۲-۱	۱- سنتز cDNA (۲۰ میکرولیتر)
۲۶-۲-۴-۲	۲- Touchdown PCR بر اساس کیت Fermentas
۲۷-۳-۴-۲	۲- الکتروفورز
۲۸-۵-۲	۲- سنجش پروتئین به روش لوری
۲۹-۶-۲	۲- ژلاتین زایموگرافی

۳۱	۶-۲-۱ روش کار با نرم افزار Image J
۳۲	۷-۲ آنالیز آماری
	فصل سوم : نتایج
۳۳	۱-۳ تخلیص DNA
۳۵	۲-۳ کشت سلول
۳۵	۳-۳ استخراج RNA
۳۶	۴-۳ RT-PCR
۳۷	۵-۳ ژلاتین زایموگرافی
	فصل چهارم
۳۹	بحث و نتیجه گیری

فهرست شکل ها

فصل اول:

- تصویر ۱-۱ نقش TLRها در سیستم عصبی مرکزی ۹
- تصویر ۲-۱ نقش دوگانه TLRs در تقویت ومهار تومورها ۱۳
- تصویر ۳-۱ روند شکل گیری آستروسیتوما از سلولهای بنیادی عصبی ۱۷
- تصویر ۴-۱ دومنطقه درمغز که آستروسیتوما در ان شکل می گیرند. ۱۸

فصل سوم: نتایج

- تصویر A ۱-۳ طیف (UV/Vis) DNA دو رشته ای اشریشیاکلی ۳۳
- تصویر B ۱-۳ طیف (UV/Vis) DNA تک رشته ای اشریشیاکلی ۳۴
- تصویر ۲-۳ الکتروفورز DNA باکتری اشریشیاکلی ۳۴
- تصویر ۳-۳ تصویر فازکنتراست از مورفولوژی سلولهای N1 ۱۳۲۱ و U87 ۳۵
- تصویر ۴-۳ الکتروفورز محصول PCR ۳۶
- تصویر ۵-۳ ژلاتین زایموگرافی ۳۷
- تصویر ۶-۳ نسبت دانستیه باندهای فرم پرو در سلولهای N1 ۱۳۲۱ ۳۸
- تصویر ۷-۳ نسبت دانستیه باندهای فرم پرو وفعال U87 ۳۸

فهرست جدول ها

فصل اول

- جدول ۱-۱ TLRها الگوهای متفاوت میکروبی را تشخیص می دهند ۶
- جدول ۱-۲ بیان TLRها در سلولهای سیستم عصبی موش و انسان ۸
- جدول ۱-۳ بیان TLRها در انواع تومورها ۱۱
- جدول ۱-۴ طبقه بندی ماتریکس متا لوپروتئیناز ها..... ۲۰

فصل دوم

- جدول ۲-۱ طرز تهیه منحنی استاندارد ۲۸
- جدول ۲-۲ طرز آماده سازی نمونه ها جهت سنجش پروتئین ۲۸

فصل ۱

مقدمه و مروری بر مطالعات گذشته

عفونت^۱ و التهاب^۲ ناشی از آن نقش تنظیمی مهمی در پیشرفت تومورها دارد [۱]. Rudolf Virchow در سال ۱۸۶۳ عنوان کرد که التهاب مزمن سبب ایجاد سرطان^۳ می‌شود. از آن پس مجموعه مطالعات انجام شده در این زمینه، این فرضیه را تایید کردند و تخمین زده شد که ۲۰ درصد مرگ‌های ناشی از سرطان مرتبط با عفونت و التهاب می‌باشد. عفونت باکتریایی در سرطان معده و ویروس هپاتیت B و C در پیشرفت سرطان کبد نقش مهمی دارند [۱]. مطالعات اخیر نشان داده است که التهاب مزمن، خطر تکوین و پیشروی سرطان را افزایش می‌دهد [۲]. التهاب، واکنش سیستم دفاعی میزبان بر علیه میکروبه‌های مهاجم، آسیب‌های بافتی و سرطان است. در این میان TLRها^۴، نقش حیاتی را در پاسخ ایمنی ذاتی^۵ و متعاقب آن ایمنی اکتسابی^۶ بر عهده دارند [۳].

TLRها گیرنده‌های پروتئینی هستند که در غشای سلول‌های ارگانیسم‌های پر سلولی یافت می‌شوند و الگوهای ویژه‌ای از ترکیبات متفاوت میکروبی را تشخیص می‌دهند [۴-۵]. در پستانداران، گیرنده‌ها شامل ۱۱ عضو می‌باشند که هر یک به طور اختصاصی لیگاند خاصی را شناسایی می‌کنند. برای مثال TLR9, TLR7, و TLR4 به ترتیب DNA, RNA و لیپوپلی ساکارید^۷ باکتری را تشخیص می‌دهند [۴-۵]. الیگونوکلیئوتیدهای^۸ دارای دی نوکلئوتید^۹ CpG غیر متیله نیز همانند DNA باکتری توسط TLR9 شناسایی می‌شوند [۶-۷]. TLRها نه تنها در سلول‌های ایمنی بلکه در سلول‌های سرطانی نیز بیان می‌شوند [۸-۹].

¹ Infection

² Inflammation

³ Carcinogenesis

⁴ Toll-like receptors

⁵ Innate immunity

⁶ Adaptive immunity

⁷ Lipopolysaccharide

⁸ Oligonucleotide

⁹ Dinucleotide

سیگنال‌های حاصل از فعال شدن TLRها در سلول‌های سرطانی ممکن است پیشرفت سرطان، فعالیت آنتی آپوپتوتیک^{۱۰} و مقاومت به پاسخ‌های سیستم ایمنی میزبان را تقویت کنند [۹-۱۱]. فاکتورهای محیطی همچون عفونت و التهاب ناشی از آن تنظیم کننده‌های مهمی در پیشرفت سرطان هستند [۲]. سیستم ایمنی ذاتی می‌تواند از طریق مکانیسم وابسته به التهاب، باعث تکوین و پیشرفت تومورها شود [۱۲-۱۳]. کموکین‌ها و سیتوکین‌ها^{۱۱} و ماتریکس متالوپروتئینازهای^{۱۲} ناشی از سلول‌های التهابی و سلول‌های ایمنی به طور موثری روی سلول‌های میزبان و رفتار سلول‌های سرطانی تاثیر می‌گذارند و منجر به رشد و متاستاز^{۱۳} سلول‌های سرطانی می‌شوند. نشان داده شده است که اندوتوکسین^{۱۴} و لیپو پلی ساکارید باکتری در یک مدل از سرطان کولون موش باعث تقویت متاستاز می‌شود [۱۴-۱۵]. علاوه بر اثر غیر مستقیم، به واسطه سیتوکین‌های ناشی از عفونت و التهاب بر متاستاز، ترکیبات باکتری مانند لیپوپلی ساکارید، نیز می‌توانند اثر مستقیم بر متاستاز سلول‌های سرطانی که به طور فراوان TLR را بیان می‌کنند، داشته باشند [۱۵]. تومورها توسط سلول‌های سرطانی، سلول‌های سالم که دچار استرس شده اند، بافت استرومایی و ماتریکس خارج سلولی که منبع اصلی فاکتورهای پیشرفت و متاستاز سرطان هستند، احاطه شده اند [۱۶]. متاستاز شامل یک سری مراحل بهم پیوسته است. مرحله اصلی در متاستاز، تجزیه ماتریکس خارج سلولی و غشای پایه است. از جمله مولکول‌هایی که دارای فعالیت پروتئولیتیکی می‌باشند و نقش مهمی در تجزیه ماتریکس خارج سلولی و متاستاز دارند، ماتریکس متالو پروتئینازها هستند [۱۷]. در بین این آنزیم‌ها ماتریکس متالوپروتئینازهای^۲ و^۹، نقش مهم تری را در تجزیه کلاژن غشای پایه ایفا می‌کنند [۱۸].

گزارش‌ها نشان می‌دهد که بیشتر سلول‌های سرطانی از جمله سرطان کولون، پروستات، معده و تومورهای مغز، ماتریکس متالوپروتئیناز را بیان می‌کنند [19-20]. هیدرولیز کلاژن^{۱۵}، ژلاتین^{۱۶}، لامینین^{۱۷}، فیبرونکتین^{۱۸} و الاستین^{۱۹} غشای پایه توسط این آنزیم‌ها با تهاجم سلول‌های سرطانی و متاستاز مرتبط است [21-22].

¹⁰ Antiapoptotic

¹¹ Cytokines

¹² Matrix metalloproteinase

¹³ Metastasis

¹⁴ Endotoxin

¹⁵ Collagen

¹⁶ Gelatine

¹⁷ Laminin

¹⁸ Fibronectin

¹⁹ Elastin

میزان بیان TLR9 در نمونه های مختلف سلول های سرطانی از جمله پروستات^{۲۰}، آستروسیتوما^{۲۱}، گلیوبلاستوما^{۲۲} متفاوت است [23]. فعالیت این گیرنده ها با CpG یا DNA باکتری، تهاجم سلول های سرطانی را افزایش می دهد [24]. یافته ها نشان می دهند که آگونیست^{۲۳} TLR9 متاستاز و تهاجم^{۲۴} سرطان سینه در انسان را از طریق فعال شدن MMP13 تحریک می کند [24]. همچنین مشخص شده است که تیمار کردن آستروسیت^{۲۵} موش با CpG باعث فعال شدن MMP9 می شود [25]. این اثر در آستروسیت ها ممکن است به واسطه فعال شدن MMP13 باشد که منجر به فعال شدن proMMP9 می شود [26]. تحقیقات نشان می دهد که مشابه این مکانیسم ها در سلول های بیان کننده TLR9 مانند سلول های تومور مغز نیز در هنگام عفونت باعث افزایش تهاجم و متاستاز می شوند [27-29]. هرچند مکانیسم و عملکرد TLR در تومورزایی و پیشرفت آن ناشناخته است ولی این یافته ها نشان می دهد که TLR یک هدف مناسب برای تکوین داروهای ضد سرطان^{۲۶} است و شناسایی آگونیست و آنتاگونیست های آنها نقش مهمی در درمان تومورها ایفا می کند [30-32].

²⁰Prostate

²¹ Astrocytoma

²² Glioblastoma

²³ Agonists

²⁴ Invasion

²⁵ Astrocyte

²⁶ Anticancer

۱-۱ التهاب در سیستم عصبی مرکزی

سد خونی- مغزی در حفظ هموستازی فیزیولوژیک و ایمنولوژیک سیستم عصبی نقش مهمی دارد و ورود عوامل بیماریزا، پروتئین‌های پلاسما و سلول‌های ایمنی را محدود می‌کند [33]. سلول‌های ایمنی مستقر در مغز، میکروگلیا‌ها^{۲۷} (ماکروفاژ مغز) و آستروسیت‌ها هستند که سیتوکین و واسطه‌های التهابی را تولید می‌کنند. عفونت باکتریایی در سیستم عصبی مرکزی یکی از عوامل مهم و اصلی در ایجاد التهاب می‌باشد.

عفونت باکتریایی در مغز همچون مننژیت توسط چندین عامل بیماریزا مانند اشریشیاکلی^{۲۸}، استرپتوکوک گروه B^{۲۹}، هموفیلوس آنفلوانزا^{۳۰}، نیسریا مننژیتیدیس^{۳۱}، استرپتوکوک پنومونیه^{۳۲} و لیستریا مونوسیتوژنز^{۳۳} ایجاد می‌شود [33]. با ورود عوامل باکتریایی به سیستم عصبی مرکزی پاسخ‌های التهابی قوی در بافت مغز ایجاد می‌شود [34]. با این وجود مکانیسم دقیق ایجاد پاسخ‌های التهابی توسط این عوامل ناشناخته است. مطالعات اخیر در درک نقش TLR9 در التهاب، نشان می‌دهد که TLR9 به عنوان یک گیرنده برای DNA باکتری عمل می‌کند و پاسخ‌های التهابی را در مغز شروع می‌کند. همچنین مطالعات نشان داده است که DNA باکتری دارای موتیف‌های CpG مننژیت را در موش القا می‌کند [35]. گزارش دیگر نشان می‌دهد که تزریق اینتراکرانیال^{۳۴} CpG سبب فعال شدن آستروسیت و میکروگلیا می‌گردد. در مطالعات دیگری در آستروسیت‌های خالص شده و میکروگلیا مشاهده شده است که در اثر تحریک با CpG ها، میزان تولید سیتوکین‌ها و کموکین‌های التهابی به سرعت افزایش می‌یابد [36].

مجموع یافته‌ها نشان می‌دهد که TLR9 توسط آستروسیت و میکروگلیا بیان می‌شود و نقش مهمی را در القا مننژیت به واسطه CpG بازی می‌کند. نقش مهم و حیاتی TLRها در شروع پاسخ‌های التهابی و مسیر انتقال پیام آن به طور گسترده در حال تحقیق و بررسی است [37].

²⁷ Microglia

²⁸ Escherichia coli

²⁹ Group B streptococci

³⁰ Hemophilus influenzae

³¹ Neisseria meningitides

³² Streptococcus pneumoniae

³³ Listeria monocytogenes

³⁴ Intracranial

۱-۲ TLRها و نقش آن در التهاب

TLRها با تشخیص الگوهای مولکولی مرتبط با پاتوژن^{۳۵} نقش مهمی را در التهاب و در دفاع ذاتی میزبان بر علیه میکروارگانسیم های مهاجم بازی می کنند [38]. Toll اولین بار به عنوان ژن مهم برای تعیین محور پشتی- شکمی^{۳۶} در تکوین^{۳۷} جنینی در دروزوفیلا^{۳۸} شناسایی شد [39]. بعدها مشخص شد که نقش مهمی در سیستم ایمنی دروزوفیلا بر علیه عفونت قارچی^{۳۹} دارد [40]. TLR4 اولین هومولوگ^{۴۰} Toll در پستانداران، به عنوان گیرنده مورد نیاز برای ایمنی اکتسابی شناسایی شد. این گیرنده و اعضای خانواده آن نقش مهمی در پاسخ ایمنی ذاتی به عفونت در پستانداران ایفا می کنند [41].

تا به امروز یازده TLR انسانی و سیزده TLR در جوندگان^{۴۱} شناسایی شده است که در پاسخ ایمنی ذاتی و اکتسابی نقش دارند (جدول ۱-۱) [42]. این گیرنده ها پروتئین های غشایی هستند که از تکرارهای غنی از لوسین (LRR^{۴۲}) در بخش خارج سلول و یک بخش TIR^{۴۳} در ناحیه سیتوپلاسمی، تشکیل شده اند. این گیرنده ها لیگاند را از طریق توالی غنی از لوسین در خارج سلول تشخیص می دهند و پیام درون سلول را از طریق بخش TIR، انتقال می دهند و سبب فعال شدن فاکتورهای رونویسی مانند NF-κB^{۴۴} می شوند [43]. فعالیت TLRها منجر به واکنش ایمنی و افزایش تولید واسطه های التهابی همچون سیتوکین ها و کموکین ها می شود. TLRها به طور گسترده حفظ^{۴۵} شده اند و به نظر می رسد که بیشتر سلول ها به میزان کم و به طور پایدار آن را بیان می کنند. در یک آنالیز فیلوژنیک^{۴۶}، این گیرنده ها در مهره داران بر اساس توالی اسید آمینه و همولوژی LRRs به شش خانواده مجزا طبقه بندی شدند [44]. محققان طی سال های گذشته تعداد زیادی از مولکول های موثر در مسیر فعالیت این گیرنده ها را شناسایی کردند [45]. مسیر فعالیت این گیرنده ها، به دنبال ورود عامل مهاجم از طریق کمپلکس های پیچیده فسفریله شدن^{۴۷}، تجزیه شدن هدفمند^{۴۸} و مولکول های پیام رسان تنظیم می شود [45]. TLRها علاوه بر شناسایی الگوهای متفاوت مرتبط با پاتوژن تعدادی لیگاند

³⁵ Pathogen-associated molecular patterns (PAMP)

³⁶ Dorsal-ventral

³⁷ Development

³⁸ *Drosophila melanogaster*

³⁹ Fungal

⁴⁰ Homolog

⁴¹ Murine

⁴² Leucine-rich repeats

⁴³ Toll-interleukin (IL)-1 receptor

⁴⁴ NF-κB

⁴⁵ Preserved

⁴⁶ Phylogenetic

⁴⁷ Phosphorylation

⁴⁸ Targeted degradation,

درونی و ترکیبات ناشی از سلول‌های آسیب دیده (DAMPs) شامل پروتئین شوک حرارتی^{۵۱}، mRNA، سورفاکتانت^{۵۲} A و D، HMGB1^{۵۳}، هیالورونان^{۵۴} و فیبرونوژن^{۵۵} را شناسایی می‌کنند [46-48].

TLR	Ligand (PAMP)	Pathogen
TLR1/2	Triacylated lipopeptides	Gram-negative and Gram-positive bacteria
TLR2	Lipoarabinomannan	Mycobacteria, Gram-positive bacteria
	GPI anchor (tGPI-mutin)	<i>Trypanosoma cruzi</i>
	Peptidoglycan	Gram-positive bacteria
	Phospholipomannan	<i>Candida albicans</i>
	Glucuronoxylomannan	<i>Cryptococcus neoformans</i>
	Porins	<i>Neisseria meningitidis</i>
	Hemagglutinin protein	Measles virus
	Envelope glycoproteins gB and gH	Human cytomegalovirus (HCMV)
	Not determined	Herpes simplex virus (HSV) 1
	Not determined	<i>Coccidioides posadasii</i> ,
	Not determined	<i>Plasmodium berghei</i>
TLR2/6	Not determined	<i>Aspergillus fumigatus</i> , <i>A. niger</i>
	Diacyl lipopeptides	Mycoplasma
TLR3	Lipoteichoic acid (LTA)	Gram-positive bacteria
	dsRNA	Viruses
TLR4	LPS	Gram-negative bacteria
	Glycoinositolphospholipids	<i>Trypanosoma cruzi</i>
	Mannan	<i>C. albicans</i>
	Glucuronoxylomannan	<i>C. neoformans</i>
	Not determined	<i>Aspergillus fumigatus</i> , <i>A. niger</i>
TLR7	ssRNA	Viruses
TLR8	ssRNA	Viruses
TLR9	Unmethylated CpG DNA	Bacteria and viruses
	ssDNA	HCMV, HSV
	Hemozoin	<i>Plasmodium falciparum</i>
TLR11	Profilin-like protein	<i>Toxoplasma gondii</i>

جدول ۱-۱ TLRها الگوهای متفاوت میکروبی را تشخیص می‌دهند [24,4,155].

مولکول‌های پلی- ساکاریدی همچون هیالورونان و هیپارین سولفات^{۵۶} که در پاسخ به آسیب یا عفونت، از سلول‌های تخریب شده و مرده آزاد می‌شوند، می‌توانند TLR را فعال کنند [49]. TLRها علاوه بر نقششان در دفاع میزبان، در هموستازی بافت شامل ترمیم^{۵۷} و بازسازی^{۵۸} نیز نقش دارند [50-51].

⁴⁹Endogenous ligands

⁵⁰Damage-associated molecular patterns

⁵¹Heat shock proteins (hsp)

⁵²Surfactant

⁵³High mobility group box 1

⁵⁴Hyaluronan

⁵⁵Fibrinogen

⁵⁶Heparin sulfate

⁵⁷Repair

⁵⁸Regeneration

فرایند ترمیم از طریق چندین عملکرد بیولوژی شامل تکثیر سلولی، آنژیوژنز^{۵۹} و بازسازی ماتریکس خارج سلولی انجام می شود که این گیرنده‌ها این مراحل را بعد از آسیب بافتی، از طریق القا تولید سیکلواکسیژناز^{۶۰}، کموکین، ماتریکس متالوپروتئیناز، VEGF^{۶۱} و فعال کردن سلول‌های بنیادی مزانشیمی^{۶۲}، تنظیم می‌کنند [52-53]. TLRها در بخش‌های متفاوت سلولی بیان می‌شوند. TLR1,2,4,5,6,10 روی سطح سلول، TLR3 و زیر خانواده TLR9 که شامل TLR7, TLR8, TLR9 می باشد، در اندوزوم درون سلولی بیان می‌شوند [38]. علاوه بر سلول‌های B، ماکروفاژها، سلول‌های دندریتیک و دیگر سلول‌های ایمنی، این گیرنده‌ها در انواع سلول‌های دیگر مانند سلول‌های اپیتلیال، سلول‌های چربی^{۶۳}، سلول‌های ماهیچه ای اسکلتی، سلول‌های β پانکراس، هیپاتوسیت‌ها و همچنین سلول‌های سیستم عصبی مانند نورون، میکروگلیا، آستروسیت و الیگودندروسیت‌ها بیان می‌شوند [38].

تا به امروز لیگاند ویژه ای برای TLR1,6 شناخته نشده است. این دو گیرنده به همراه TLR2 یک هترودایمر را تشکیل می دهند که TLR2 به همراه TLR1,6 به ترتیب لیپو پروتئین تری و دی استیله را تشخیص می دهند [38]. لیگاند TLR3, RNA دو رشته ای است [55-58]. TLR4 که توسط سلول‌های زیادی بیان می‌شود، ترکیبات دیواره باکتری گرم منفی یعنی LPS را تشخیص می‌دهد [55,57,60]. TLR9، DNA دورشته ای باکتری و ویروس و الیگو دی اکسی نوکلئوتیدها ی دارای موتیف های CpG را شناسایی می‌کند [۶-۷].

۱-۲-۱ بیان TLRها در سلول‌های سیستم عصبی مرکزی

علاوه بر نورون‌ها، سیستم عصبی مرکزی دارای سه جمعیت سلولی گلیا است؛ آستروسیت‌ها و الیگودندروسیت‌ها با منشا نوروکتودرمال^{۶۴} و میکروگلیا با منشا مزودرم^{۶۵}. نقش هر سه گلیا به نوعی حمایت از نورون‌ها می باشد. به علت عفونت‌های ایجاد شده در سیستم عصبی مرکزی توسط عواملی که TLRها را فعال می‌کنند، انتظار می‌رود که سلول‌های مغز به طور پایدار این گیرنده‌ها را بیان کنند (جدول ۱-۲). از بین چهار نوع سلول در سیستم عصبی مرکزی، میکروگلیا همه انواع این گیرنده را بیان می‌کنند. در حقیقت گزارش‌ها نشان می‌دهد که میکروگلیا ها، mRNA TLR1-9 را بیان می‌کنند [54-56]. نورون‌ها و الیگودندروسیت‌ها تنها mRNA TLR3 را بیان می‌کنند [57]. آزمایش‌ها روی آستروسیت با خلوص ۹۹ درصد در شرایط کشت آزمایشگاهی نشان داده است که LPS نتوانسته ترشح سیتوکین و کموکین‌ها را تحریک کند و

⁵⁹ Angiogenesis

⁶⁰ Cyclooxygenase

⁶¹ Vascularendothelial growth factor

⁶² Mesenchymal stem cells

⁶³ Adipocytes

⁶⁴ Neuroectodermal

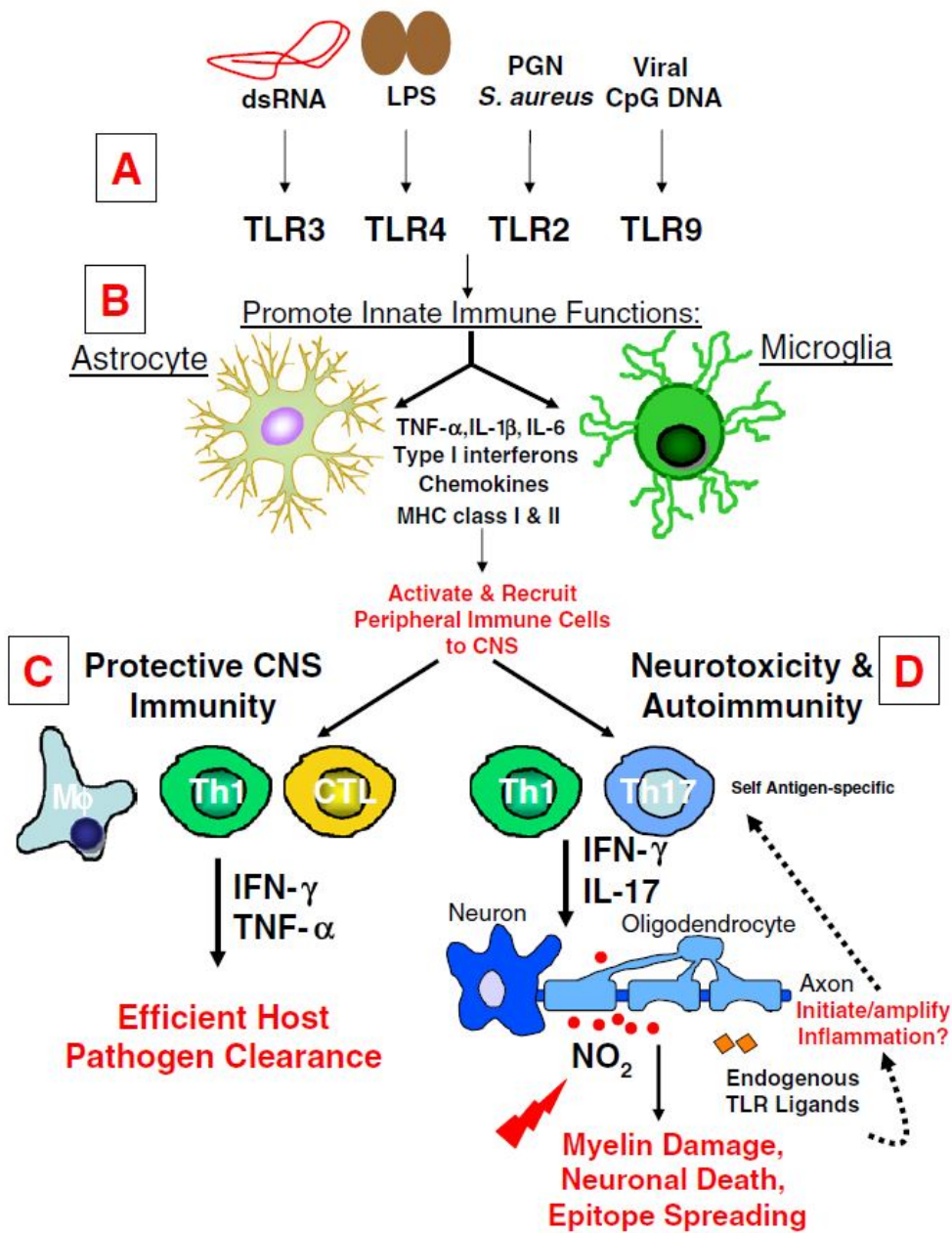
⁶⁵ Mesoderm

همچنین بیان mRNA ی TLR4 در این سلولها مشخص نشده است. با این وجود در مطالعه دیگری عنوان شده که آستروسیتها mRNA ی TLR2,4 را بیان می کنند [58]. همچنین بیان mRNA ی TLR1-10 به استثنای TLR8 در آستروسیتهای جوندگان گزارش شده است [59]. تفاوت تفاسیر ممکن است به دلیل حضور تعداد کمی میکروگلیا در بین جمعیت آستروسیتهای جدا شده، باشد [59]. بیان TLR در سطح پروتئین در آستروسیتها هنوز مشخص نشده است [38]. در آنالیزهای ایمونوهیستوشیمی گزارش شده است که نورونها در انسان و موش mRNA ی TLR4 را بیان می کنند [61]. مشخص شده است که میکروگلیا و آستروسیتها mRNA ی TLR9 را بیان می کنند و به CpG با تولید پروتئینهای IL-1 β , TNF- α , IL-6, IL-12, MIP-1 α MIP-1 β پاسخ می دهند (تصویر ۱-۱) [55, 58, 62]. فعالیت مسیر انتقال پیام c-jun-JNK در آستروسیتها پس از تیمار با CpG گزارش شده است [63].

Cell type	Species	TLRs
Microglia	Human	TLR1-9
	Mouse	TLR1-9
Astrocytes	Human	TLR 1-5, TLR9
	Mouse	TLR 1-9
Neurons	Human	TLR3
	Mouse	TLR2-4, TLR6-8

جدول ۱-۲ بیان TLRها در سلولهای سیستم عصبی موش و انسان [155]

فعالیت این مسیر برای تولید سیتوکینهای پیش التهابی و کموکینها در این سلولها مهم است. برخلاف آستروسیتهای جوندگان، بیان TLR9 در آستروسیتهای جنینی انسان گزارش نشده است [64]. بیان انواع دیگر این گیرندهها در سلولهای مغز ناشناخته باقی مانده است. به عنوان مثال TLR10 تنها در سلولهای لنفوسیت B به صورت هتروداپمر با TLR1 و TLR2 بیان می شود [65]. مطالعات زیادی برای مشخص شدن بیان این نوع گیرنده در مغز و اهمیت آن در عفونت نیاز است [66].

تصویر ۱-۱ نقش TLRها در سیستم عصبی مرکزی [156]

۱-۲-۲ بیان TLR در سلول‌های توموری

شواهد و مطالعات در دسترس نشان دهنده این است که سلول‌های سرطانی، یک یا چند نوع TLR را بیان می‌کنند (جدول ۳-۱). Hassan و همکارانش بیان TLR4 را در نوروبلاستوما^{۶۶} نشان دادند. اثر بیولوژیکی این گیرنده‌ها بر روی رشد، بقا و تکثیر مشخص شده است [67]. تحقیقات موجود نشان می‌دهد که باکتری موجود در محیط توموری قادر است رشد را از طریق مسیر انتقال پیام TLRها تقویت کند [68]. Huang و همکارانش نشان دادند که لیستریا موجود در محیط تومورهای بزرگ، رشد توموری را از طریق مسیر انتقال پیام TLR2 سرعت می‌بخشد. مشابه این مکانیسم در سلول‌های بیان کننده TLR2 در سرطان معده که با هلیکو باکتر پیلوری مواجه می‌شوند، نیز مشاهده شده است [68]. همچنین Kundu و همکارانش، نشان دادند که سلول‌های اپیتلیال سرطان پروستات، TLR9 و TLR4 را بیان می‌کنند و تکثیرشان در حضور DNA و LPS در محیط کشت افزایش می‌یابد [69,70]. بیان TLRها بر روی سلول‌های سرطانی از طریق افزایش بیان NF- κ B و پروتئین‌های آنتی آپوپتیک، سبب ایجاد سرطان و تکثیر سلول‌های سرطانی می‌شود. بیان TLR2, 4, 5, 9 روی سلول‌های اپیتلیال معده و مسیر انتقال پیام TLR4، نقش مهمی در تنظیم تکثیر و آپوپتوز دارد [71]. افزایش بیان این گیرنده در سلول‌های اپیتلیال آلوده شده با هلیکوباکتر پیلوری^{۶۷} مشاهده شده است. تحریک مداوم این گیرنده با ترکیبات LPS از طریق فعال شدن NF- κ B، سبب تولید فاکتورهای التهابی همچون سیکلو اکسیژناز^{۶۸} و پروستاگلندین‌ها^{۶۹} می‌شود که در نهایت منجر به سرطان زایی در سلول‌های اپیتلیال نرمال معده می‌شود [72]. در ارتباط بین التهاب و سرطان، در سرطان کولون مشاهده شده است که TLR 1-9 در سلول‌های اپیتلیال کولون بیان می‌شوند. بیان سه گیرنده TLR2-4 در بیشتر دودمان‌های سرطانی کولون افزایش یافته است و افزایش بیان آنها توسط باکتریهای موجود در لومن روده تنظیم می‌شود [73]. تغییرات منجر به سرطان، در دستگاه تولید مثل ماده از طریق تحریک TLR توسط عوامل بیماری‌زا ایجاد می‌شود. TLR2-5 بر روی دودمان‌های سلولی سرطان تخمدان بیان می‌شوند [74].

فعال شدن TLR4 توسط لیپوپلی ساکارید، بقا این سلول‌ها را با تولید پروتئین‌های آنتی آپوپتوتیک شامل XIAP, Akt فسفریله شده تقویت می‌کند [75]. TLR5,9 که در حالت طبیعی در سلول‌های رحم بیان نمی‌شوند، در سرطان رحم نقش دارند [76-77]. TLR2-4 و TLR9 در سرطان ریه بیان می‌شوند. فعالیت TLR4 به وسیله لیپو ساکارید باعث مقاومت سلول‌های سرطانی ریه به آپوپتوز می‌شود [78]. همچنین بیان متفاوتی از TLR9 در طیف

⁶⁶Neuroblastoma

⁶⁷ Helicobacter pylori

⁶⁸Cyclooxygenase-2

⁶⁹Prostaglandin E2

وسیعی از تومور ها شامل پروستات، ریه، سینه، آستروسیتوما و گلیو بلاستوما مشاهده شده است. فعالیت این گیرنده به وسیله DNA باکتری یا الیگونوکلیوتیدهای CpG سبب افزایش مهاجرت و متاستاز می‌شود [79-81]. TLR 2-4 به میزان زیادی بر روی سلول‌های ملانوما^{۷۰} بیان می‌شوند. مطالعات *in vivo* , *in vitro* نشان می‌دهند که دیگر TLRها به میزان کمتری در سلول‌های ملانوما بیان می‌شوند. فعالیت این گیرنده‌ها در ملانوما سبب تولید سیتوکین‌های مرتبط با التهاب می‌شود [82]. عملکرد TLR از دو جنبه مهم است؛ تحریک این گیرنده‌ها ممکن است باعث تقویت تومور یا باعث فعالیت آنتی توموری شود [83]. بیان این گیرنده‌ها در همه تومورها مشاهده نشده است و همچنین همه آگونیست‌های این گیرنده‌ها منجر به مسیر ضد توموری نمی‌شوند. به علاوه چند شکلی بودن^{۷۱} TLR روی تومور-ها ممکن است منجر به اثرات ناخواسته در مسیر انتقال پیام در طی تیمار آنها با لیگاندهای مختلف شود [84].

Type of cancer	TLR
Gastric cancer	TLR2,TLR4,TLR5,TLR9
Colorectal cancer	TLR2,TLR3,TLR4,TLR5,TLR9
Ovarian cancer	TLR2,TLR3,TLR4,TLR5
Cervical cancer	TLR3, TLR4, TLR5,TLR9
Lung cancer	TLR2,TLR3,TLR4,TLR9
Prostate cancer	TLR4,TLR9
Melanoma	TLR2,TLR3,TLR4
Brain cancer	TLR2,TLR4
Breast cancer	TLR2,TLR3,TLR4,TLR9
Hepatocellular carcinoma	TLR2,TLR3,TLR4,TLR6,TLR9
Laryngeal cancer	TLR2,TLR3,TLR4

جدول ۱-۳ بیان TLRها در انواع تومورها [24]

⁷⁰ Melanoma

⁷¹ Polymorphism

۱-۲-۳ نقش TLR در سرطان

TLRها در دفاع میزبان بر علیه عفونت و حفظ هموستازی بافت از طریق تنظیم پاسخ‌های التهابی و ترمیمی در بافت آسیب دیده، نقش دارند. اثرات ضد توموری آگونیست‌های TLR بستگی به نقش TLR در سیستم ایمنی دارد. این گیرنده‌ها پاسخ‌های ایمنی ذاتی را شروع می‌کنند و پس از فعال کردن ایمنی اکتسابی باعث حذف سلول‌های سرطانی و تغییر شکل یافته می‌شوند. با این وجود سلول‌های توموری در مراحل بعدی از نقش TLR در هموستازی بافت، برای رشد و بقا استفاده می‌کنند. از طریق مهار پاسخ ایمنی با تولید فاکتورهای مهار کننده ایمنی، منجر به تقویت رشد سلولی و آنژیوژنز و تولید فاکتورهای آنتی آپوپتوتیکی می‌شوند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که مسیر انتقال پیام TLR به عنوان یک شمشیر دبله^{۷۲} در درمان سرطان عمل می‌کند (تصویر ۱-۲). تعیین میزان موثر لیگاند TLR برای درمان سرطان یک امر حیاتی و مهم می‌باشد. مشخص شده است که میزان بالای آگونیست‌های TLR ممکن است اثر ضد توموری داشته باشد و میزان پایین آن رشد توموری را تقویت کند [85]. بسیار مهم است که چگونه از اثرات ضد توموری آن استفاده کنیم. اثر ترکیبی آگونیست‌ها برای TLRهای مختلف مانند آگونیست TLR9 با آگونیست TLR4، در مدل‌های حیوانی مطالعه شده است. ترکیب آگونیست‌ها کارایی بیشتری در اثرات ضد توموری دارد. شواهد به دست آمده درباره نقش TLRها در هموستازی از مطالعات انجام شده روی TLR2 و TLR4 به دست آمده است. TLRها به عنوان عامل مهم از طریق ایمنی ذاتی در ایجاد سرطان نقش دارند. اثرات تقویت کننده تومورها با مطالعه روی مدل‌های توموری ترانسفر^{۷۳} نشان داده است که لیپو پلی ساکارید رشد تومورها را در موش 4T1 دارای سلول‌های کارسینومای پستانی و CT26 دارای سرطان کلون افزایش داده است. تزریق مستقیم لیستریا مونوسی‌توزنز^{۷۴} - باکتری گرم مثبت - رشد تومورها را در سلول‌های هیپاتوکارسینوما^{۷۵} موش مدل H22 افزایش داد [86-89]. فلاژلین^{۷۶} - لیگاند TLR5 - رشد تومور را در D2F2/E2، ۸-۱۰ روز پس از تیمار شدن با این لیگاند مهار کرد در حالی که رشد هر دو دودمان سلولی در زمان تلقیح با این لیگاند افزایش یافت. به علاوه ترکیب فلاژلین و CpG، ۸-۱۰ روز پس از تیمار کردن رشد توموری را در D2F2/E2 متوقف کرد. مشخص شده است که موقعیت بر هم کنش بین تومور، ریزمحیط^{۷۷} و سیستم دفاعی میزبان برای اثر لیگاند بسیار حیاتی است [90-92].

⁷²Double-edged sword

⁷³Transferred

⁷⁴Listeria monocytogenes

⁷⁵Hepatocarcinoma

⁷⁶Flagellin

⁷⁷Microenvironment